

Donoseći jedan i potresan i poučan prilog gospodina Nenada Stevovića, svakako vrsnog poznavaoaca crnogorskog iseljeničtva, napominjemo kako je njegov tekst (koji se može naći i u digitalnoj biblioteci crnogorske kulture www.montenegrina.net) nastao na osnovu članka objavljenog u Zagrebu, 1. januara 1937.g., u listu „Novi iseljenik“.

VUČJA PJESMA

Crna Gora, Montenegro, to su riječi koje glasno odzvanjaju u duši svakog čovjeka čiji je korijen u njenim njedrima usađen! Crna Gora je istovremeno i blagoslov i prokletstvo ... Život u njoj, od njenog postanka, podrazumijevao je specifična pravila življenja. Okoštala u tegotnom vremenu, ta pravila su postala breme sa kojim se u Crnoj Gori vjekovima rađa, živi i umire! Sraslo sa genetičkim kodom, to breme su Crnogorci nosili sa sobom po čitavom svijetu, „plaćajući“ taj blagoslov i prokletstvo nekada i životima.

Davne 1936. godine u dalekoj Australiji sukobila su se dva čovjeka, dva Crnogorca, od kojih jedan, u sukobu zbog uvrijeđene „Časti“, gubi život! Glavna riječ u rješavanju sukoba prenijeta je na državu Australiju, koja je nevješto pokušala da uporedi ili sukobi crnogorsko običajno pravo i anglo-saksonsko pravo. Pobjedila je na kraju anglosaksonska pravda ... !

Naime, u Boulder City-u u zapadnoj Australiji negdje tokom 1936. godine crnogorski iseljenik Jovan Vujačić ubio je drugog crnogorskog iseljenika Luku Mitrovića! Jovan Vujačić je u Australiju došao iz Crmnice, dok je Luka Mitrović došao iz Paštovića. Luka Mitrović je u braku sa Milicom, rođenom u Australiji, inače kćerkom Lazara Radanovića, doseljenika iz Herceg Novog. Vjenčali su se 11 mjeseci prije tragedije. Njoj je u vrijeme tragedije bilo 19 godina. Milica nije mogla podnijeti muževljevu smrt i prostrijelila je svoje grudi hicem iz revolvera. U bolnici se borila sa smrću ...

Vijest o ovoj tragediji prenijele su mnoge zapadnoaustralijske novine. Kako zakon nalaže, suđenje je počelo 3. septembra 1936. godine, kada je održana prva rasprava pred porotom u Perthu protiv Jovana Vujačića. On i svjedok Nikola Marić nastojahu objasniti poroti što je to čast i uvrijeda kod Crnogoraca. Bilo je zanimljivo kako je pred anglo-saksonskim sudom i porotom pretresano običajno pravo kod Crnogoraca i osobine karaktera crnogorskog čovjeka, a da je pritom kolijevka iz koje je izraslo to crnogorsko običajno pravo i „pravda“ koja ga poznaje bila miljama daleko ... !

Jovan Vujačić je na sudu grmio svojom slabom „engleštinom“, tukao po stolu: *«Ja sam vuk među vukovima»!* Svjedok Aleksa Stijepović je kazao, da je Mitrović pjevao „Vučju pjesmu“ koja nanosi sramotu svakom čestitom Crnogorcu!

«Ali šta ovo znači?» pitao je advokat odbrane.

«Znači, kako bih kazao, znači ... hrđava čovjeka. Ne mogu protumačiti.» – i Stijepović slegne ramenima, kao da je htio reći da to jedan Englez ne može da razumije! Kao što, zasigurno, engleska porota nije mogla da razumije ni to da se čovjek u 11 sati noću može uputiti iz svog stana, naoružan revolverom i briačom, ne diran i ne provociran toga časa, da ubije onoga koji je pjevao „Vučju pjesmu“ i koji mu je kazao da nosi brkove kao Kajzer. Porota je vijećala osamdeset minuta.

«Vaša presuda?» pita je sudija. – *«Kriv!»* – *«Kriv za ubistvo?»* – *«Da, kriv za ubistvo»* odgovara glavni porotnik, *«uz preporuku za milost».*

Sud tada izrekne osudu na SMRT!

Perthski „Mirror“ tada napisa: *«Čovjek kojega ne ubiše tri rata, osim da Izvršno Vijeće ne postupi po preporuci porote, dovojevao je svoju zadnju bitku u jednom britanskom sudištu.»*

Saslušavši osudu, Vujačić se samo naklonio. Vujačić je tri puta učestvovao kao dobrovoljac, u balkanskim ratovima i u Prvom svjetskom ratu. I svaki put je bio ranjen. Krajem te tragične godine trebao je da ode u Crnu Goru kako bi poveo sa sobom ženu i djecu u Australiju.

I tako, zbog te blažene „Časti“ pogibe vrijedni i čestiti Luka Mitrović, a žena mu se ustrijeli. Trostruki dobrovoljac Vujačić je završio na vješalima ili na doživotnoj robiji, a njegova žena i djeca su zauvijek ostali bez svoga hranitelja pred životom zlopaćenja, kakvu budućnost u takvim prilikama i u tom vremenu po pravilu jedino život nudi ...

Ova tragedija crnogorskih iseljenika sa početka XX vijeka je vječno svjedočanstvo da Crnogorac u svom genetičkom kodu nosi nataložene vjekove blagoslova i prokletstva, razdvojene tankom linijom na uskoj stazi, kojom svaki Crnogorac hoda cijeloga života, nezavisno od toga na kome meridijanu živi!

Nenad Stevović